

Kód kurzu: **PdF:SP7MP MTP2** Metodologie 2

Projekt

Jméno: Michaela Šafářová (356639)

Moje téma je *Vliv chronického onemocnění na edukaci žáků se specifickými poruchami učení*. Toto téma jsem si vybrala proto, že stále více dětí trpí chronickým onemocněním i poruchami učení. Dnes snad v každé třídě najdeme minimálně jednoho žáka, který má výše uvedené potíže. Proto mi připadá zajímavé spojit tyto dvě problematiky dohromady.

Jako hlavní cíl výzkumu bude zjistit a analyzovat vliv chronického onemocnění na vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení na základní škole v Jihomoravském kraji. K výzkumnému šetření budou osloveny základní školy prvního i druhého stupně a to formou dotazníkového šetření učitelů.

Hlavní výzkumná otázka je: zjistit a analyzovat vliv chronického onemocnění na vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení.

Vedlejší výzkumné otázky jsou:

zjistit četnost výskytu jednotlivých specifických poruch učení,
zjistit četnost výskytu jednotlivých chronických onemocnění,
zjistit, zda je práce s žákem trpící chronickým onemocněním větší zátěž pro pedagoga,
jakým způsobem získávají pedagogové informace o chronickém onemocnění,
jakým způsobem získávají pedagogové informace o poruchách učení.

Ke svému tématu jsem si vybrala kvantitativní formu výzkumu a použiji metodu sběru dat pomocí dotazníků. Rozhodla jsem se tak proto, že mi přijde nejrychlejší. V krátkém čase získám spoustu informací. Jelikož mám dvě problematiky dohromady, tak i dotazník bude obsahovat více otázek, ale většinou uzavřených. Výsledky bych potom zpracovala do tabulek a grafů, pracovala bych tedy s číselnými údaji.

Budou stanoveny hypotézy:

- 1) Specifické poruchy učení se častěji vyskytují u děvčat než u chlapců.
- 2) Chronické onemocnění častěji ovlivňuje negativně práci žáků se specifickými poruchami učení, než pozitivně.
- 3) Žáci s chronickým onemocněním se častěji zapojují do všech aktivit, než že se aktivit nezúčastňují.

Konceptualizace

Specifické poruchy učení – heterogenní skupina obtíží při nabývání takových dovedností jako je užívání řeči, čtení, psaní, naslouchání a matematiky. Mezi nejzákladnější pojmy SPU patří dyslexie, dysgrafie, dysortografie a dyskalkulie.

Chronické onemocnění - Chronická onemocnění jsou taková onemocnění, která trvají dlouhou dobu a mají celkově pomalé progrese. Chronická onemocnění, jako jsou například srdeční choroby, mozková mrtvice, rakovina, onemocnění dýchacích cest aj.

Edukace – výchova a vzdělávání

Operacionalizace

Indikátor: *Vliv SPU a chronického onemocnění na edukaci žáků*

Odkud pocházejí žáci

Počet žáků ve třídě s SPU

Počet žáků ve třídě s chronickým onemocněním

Jaká SPU se nejčastěji vyskytuje

Znáte nějakou knihu zabývající se danou problematikou

Jak pracujete s žáky, kteří mají SPU

S jakými poradenskými zařízeními spolupracujete

Návrh metody sběru dat

Metoda sběru dat: dotazník

Výzkumná populace: učitelé základních škol

Dotazník bude zaslán učitelům základní školy a to jak prvního, tak druhého stupně. Výzkum bude probíhat na šesti základních školách v Jihomoravském kraji. Tři školy budou venkovské a tři městské. Celkově bude rozdáno šedesát dotazníků. Cílem bude porovnat a zjistit názory jednotlivých učitelů na danou problematiku, zjistit metody práce s žákem s poruchou učení a chronickým onemocněním, výskyt poruch učení a chronického onemocnění atd. Dotazníky budou zaslány elektronicky na mail jednotlivých škol.

Dotazník pro učitele

Dobrý den,

jmenuji se Michaela Šafářová a jsem studentkou 4. ročníku Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, studuji obor Speciální pedagogika a Výchova ke zdraví. Tento dotazník je součástí výzkumného šetření na téma „Vliv chronického onemocnění na edukaci žáků se specifickými poruchami učení“. Tímto bych Vás chtěla požádat o spolupráci na výzkumu. Dotazník je zcela anonymní a bude zpracován dle zásad ochrany osobních dat. Z nabídky odpovědí vyberte prosím vždy jen jednu a zakroužkujte. Předem děkuji za Váš čas, který věnujete vyplnění dotazníku.

Specifické poruchy učení (SPU) = poruchy způsobující problémy v rámci vzdělávacího procesu – dyslexie (čtení), dysgrafie (psaní), dysortografie (pravopis), dyskalkulie (počítání), dysmúzie (hudebnost), dyspinxie (kreslení), dyspraxie (obratnost)

Chronické onemocnění = zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc, léčitelná, ale ne vyléčitelná (kardiovaskulární onemocnění, onemocnění plic a dýchacích cest, alergie, epilepsie, poruchy metabolických procesů, nádorová onemocnění, kožní onemocnění).

1) Jste: a) muž b) žena

2) Délka praxe: a) do 5 let

b) 5-10 let

c) 10-15 let

d) 15-20 let

e) 20-25 let

f) 25 a více let

3) Dosažené vzdělání:

a) SŠ

b) VOŠ

c) VŠ – pedagogický obor

d) VŠ - jiná

4) Vaše ZŠ se nachází:

a) na venkově

b) ve městě

5) Kolik máte žáků ve třídě?

6) Pohlaví žáků, kolik dívek a chlapců?

počet dívek:

počet chlapců:

7) Počet žáků ve třídě se SPU?

8) SPU se vyskytuje častěji u:

a) chlapců

b) dívek

9) Jaká SPU se nejčastěji vyskytuje u žáků ve Vaší třídě?

10) Znáte pojem specifické poruchy učení?

a) ano

b) ne

11) Máte k dispozici dostatek informací o poruchách učení a o jejich nápravě?

a) žádné

b) průměrné

c) dostačující

d) jiné

12) Znáte nějakou knihu nebo příručku, která se zabývá problematikou poruch učení? Pokud ano, jakou?

a) ano, uveďte:

b) ne

13) Poskytuje Vám škola možnost účasti na kurzech nebo seminářích zabývajících se problematikou specifických poruch učení?

- a) ano
- b) ne

14) Znáte nějaké konkrétní metody užívané při práci se žáky se specifickými poruchami učení? Pokud ano, jaké?

a) ano, uveďte:

b) ne

15) Znáte nějaké konkrétní pomůcky užívané při práci se žáky se specifickými poruchami učení? Pokud ano, jaké?

a) ano, uveďte:

b) ne

16) Pokud učíte žáka (y) se SPU, jak s nimi pracujete při výuce?

- a) zkrácená délka písemné práce
- b) úlevy při psaní diktátu
- c) prodloužený čas na práci
- d) využívání kompenzačních pomůcek (technické a didaktické)
- e) upřednostnění ústního projevu před písemným
- f) využívání metody globálního čtení
- g) jiné, uveďte:

17) Máte ve třídě žáka (y), kteří mají individuální vzdělávací plán?

Pokud ano, pro jaké předměty.

a) ano, uveďte:

b) ne

18) Dovedete u žáků se SPU vzbudit pocit úspěchu? Pokud ano, jakým způsobem?

a) ano, uveďte:

c) ne

19) Spolužáci žáka se SPU:

a) posmívají se mu

b) přehlížejí

c) pomáhají

d) respektují

e) jiné, uveďte:

20) Snažíte se dále získávat informace o SPU?

a) ano

b) ne

21) Zdroje získání informací o SPU:

a) literatura

b) časopisy

c) lékař

d) internet

e) jiné, uveďte:

22) Působí na Vaší škole nějaký odborník zabývající se SPU? Pokud ano, jaký?

a) ano, uveďte:

b) ne

23) S jakými poradenskými zařízeními spolupracujete:

a) pedagogicko-psychologická poradna (PPP)

b) speciálně pedagogické centrum (SPC)

c) středisko výchovné péče (SVP)

c) jiné

24) Máte zkušenost s chronickým onemocněním u dětí se SPU?

a) ano

b) ne

25) Máte ve třídě žáky trpící chronickým onemocněním. Pokud ano, kolik?

a) ano, uveďte:

b) ne

26) Domníváte se, že chronické onemocnění negativně ovlivňuje práci žáků se SPU:

a) ano

b) ne

27) Jaké chronické onemocnění se nejčastěji vyskytuje u žáků ve Vaší třídě?

28) Je práce s žákem, který trpí chronickým onemocněním větší zátěž?

a) ano

b) ne

29) Informují Vás rodiče o aktuálním zdravotním stavu žáka?

a) ano

b) ne

30) Zapojují se žáci s chronickým onemocněním do všech aktivit?

a) ano

b) ne

31) Využíváte v rámci školy nějaké ozdravné programy? Pokud ano, jaké?

a) ano, uveďte:

b) ne

32) Snažíte se dále získávat informace o chronickém onemocnění?

a) ano

b) ne

33) Zdroje získání informací o chronickém onemocnění:

- a) literatura
- b) časopisy
- c) lékař
- d) internet
- e) jiné, uveďte:

34) Chronické onemocnění se vyskytuje častěji u :

- a) chlapců
- b) dívek

35) Provádí Vaše škola preventivní programy pro zdravý způsob života žáků? Pokud ano, jaké?

36) Spolužáci žáka s chronickým onemocněním

- a) posmívají se mu
- b) přehlížejí
- c) pomáhají
- d) respektují

Děkuji Vám za ochotu a spolupráci na tomto výzkumu.

Praktické a etické problémy při výzkumu

Jedním z možných problémů, které by mohly nastat, je nepochopení instrukcí pro vyplňování dotazníku. Dále se ve svém výzkumu mohou také setkat s neochotou učitelů dotazník poctivě vyplnit. Učitelé nebudou chtít trávit čas nad vyplněním několika otázek a tak bez přemýšlení zakroužkují cokoliv, příp. nic, nebo otevřené otázky vůbec nevypíší.

Literatura

1. AYRES, Jon. *Astma*. Praha: Grada, 2001. 96 s. ISBN 80-247-0091-3.
2. BARTOŇOVÁ, Miroslava. *Kapitoly ze specifických poruch učení I. Vymezení současné problematiky*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 128 s. ISBN 80-210-3613-3.
3. BARTOŇOVÁ, Miroslava. *Kapitoly ze specifických poruch učení II. Reedukace specifických poruch*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 152 s. ISBN 80-210-3822-5.
4. BARTOŇOVÁ, Miroslava. *Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v České republice*. Brno: 2005. 420 s. ISBN 80-86633-37-3.
5. BAZALOVÁ, Barbora. *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v zemích Evropské unie a v dalších vybraných zemích*. Brno: Masarykova univerzita, 2006. 188 s. ISBN 80-210-3971-X.
6. BIDAT, Étienne; LOIGEROT, Christelle. *Alergie u dětí*. Vyd. 1., Praha: Portál, 2005. 152 s. ISBN 80-7178-936-4.
7. BROŽOVÁ, Dana. *Poradenská podpora a možnosti edukace žáků s poruchami učení v širším smyslu*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 190 s. ISBN 978-80-210-5329-8.
8. BRUKER, M. O. *Musíme trpět alergiemi?* Ostrava: Salvo, 1990. 186 s. ISBN 80-85236-14-1.
9. ČAPKOVÁ, Štěpánka; ŠPIČÁK, Václav; VOSMÍK, František. *Atopický ekzém*. Druhé, doplněné vydání, Praha: Galén, 2004. 151 s. ISBN 80-7262-258-7.
10. ČERNÁ, Marie a kol. *Lehké mozkové dysfunkce*. Univerzita Karlova v Praze, Nakladatelství Karolinum, 2002. ISBN 80-7184-880-8.

11. HOUŠTĚK, Josef a kolektiv. *Dětské lékařství*. Praha: Avicenum, 1990. 499 s. ISBN 80-201-0032-6.
12. JOŠT, Jiří. *Čtení a dyslexie*. Vydání 1., Praha: Grada, 2011. 384 s. ISBN 978-80-247-3030-1.
13. JUCOVIČOVÁ, Drahomíra; ŽÁČKOVÁ, Hana. *Dysgrafie*. 2. rozšířené vydání. Praha: D+H, 2009. 66 s. ISBN 978-80-903869-9-0.
14. JUCOVIČOVÁ, Drahomíra; ŽÁČKOVÁ, Hana. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Vyd.1., Praha: Portál, 2008. 178 s. ISBN 978-80-7367-474-8.
15. JUŘENÍKOVÁ, Petra; HŮSKOVÁ, Jitka; PETROVÁ, Věra; TOMÁNKOVÁ, Dana. *Ošetřovatelství – učební text pro střední zdravotnické školy. 2. část – chirurgie, pediatrie, gerontologie*. Uherské Hradiště: Středisko služeb školám, 1999. 236 s.
16. KAPROVÁ, Zuzana. *O problémech žáků s poruchami učení a cestách k jejich řešení*. Praha: TECH-MARKET, 2000. 76 s. ISBN 80-86114-32-5.
17. KOPECKÝ, Alois. *Cukrovka dětí a mladistvých*. Praha: Avicenum, 1986. 112 s.
18. KOTULÁN, Jaroslav a kolektiv. *Zdravotní nauky pro pedagogy*. MU, Brno, 2002. 258 s. ISBN 80-210-2179-9.
19. KUCHARSKÁ, Anna. *Specifické poruchy učení a chování: sborník 1997-98*. Praha: Portál, 1998. 184 s. ISBN 80-7178-244-0.
20. LECHTA, Viktor (ed.). *Základy inkluzivní pedagogiky: dítě s postižením, narušením a ohrožením ve škole*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 440 s. ISBN 978-80-7367-679-7.
21. LEIBOLD, Gepard. *Alergie*. Praha: Svoboda – Libertas, 1993. 132 s. ISBN 80-205-0315-3.

22. MEČÍŘ, Miloslav. *Pečujeme o nemocné dítě*. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství, 1988. 200s.
23. NOVOTNÝ, František. *Záhady a zajímavosti lidské kůže*. Praha: Grada, 2000. 120 s. ISBN 80-7169-961-6.
24. ORLOVÁ, Kateřina. *Alergie*. Havlíčkův Brod: Fragment, 2002. 240 s. ISBN 80-7200-610-X.
25. PIPEKOVÁ, Jarmila. *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3., přepracované a rozšířené vydání. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-198-0.
26. PLEVOVÁ, Marie. *Dítě se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním v rodinné terapii*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 108 s. ISBN 978-80-210-4372-5.
27. POKORNÁ, Věra. *Teorie, diagnostika a náprava specifických poruch učení*. Praha: Portál, 1997. 312. s. ISBN 80-7178-135-5.
28. PORTEŠOVÁ, Šárka. *Rozumově nadané děti s dyslexií*. Vyd. 1., Praha: Portál, 2011. 216 s., 8 s. obr. příl. ISBN 978-80-7367-990-3.
29. PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ, Eliška, MAREŠ, Jiří. *Pedagogický slovník*. 3. rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2001. 328 s. ISBN 80-7178-579-2.
30. PŘINOSILOVÁ, Dagmar. *Diagnostika ve speciální pedagogice: Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno: Paido, 2007. 178 s. ISBN 978-80-7315-157-7.
31. RYBKA, Jaroslav. *Život s cukrovkou*. Praha: Avicenum, 1988. 200 s.
32. SELIKOWITZ, Mark. *Dyslexie a jiné poruchy učení*. 1. české. Praha: Grada, 2000. 136 s. ISBN 80-7169-773-7.

33. SERFONTEIN, Gordon. *Potíže dětí s učením a chováním*. Vyd. 1., Praha: Portál, 1999. 152s. ISBN 80-7178-315-3.
34. SIMON, Henrik. *Dyskalkulie: jak pomáhat dětem, které mají potíže s početními úlohami*. Praha: Portál, 2006. 168 s. ISBN 80-7367-104-2.
35. SKUTIL, Martin a kol. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 256 s. ISBN 978-80-7367-778-7.
36. SMUTNÁ, Jiřina; NOVÁK, Josef. *Předpoklady k učení u dětí dyslektických a dysgrafických*. Litomyšl: Augusta, 1996. 182 s. ISBN 80 901 806-7-1.
37. STEINMANNOVÁ, Marion. *Rádce rodičů dětí s alergiemi a astmatem*. Ostrava: Sfinga, 1993. 119 s. ISBN 80-85597-08-X. ISBN 80-85491-33-8.
38. STELLMANN, Hermann Michael. *Dětské nemoci a jejich přirozená léčba*. Praha: nakladatelství Nový život, 1993. 101 s. ISBN 80-900166-4-2.
39. STŘEDA, Miloslav. *Diabetologie*. Praha: Avicenum, 1985. 192 s.
40. VÍTKOVÁ, Marie. *Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální*. Brno: Paido, 2004, 463 s. ISBN 80-7315-071-9.
41. ZAHÁLKOVÁ, Milada. *Pediatric pro speciální pedagogy*. Brno: Masarykova univerzita, 2002. 91 s. ISBN 80-210-2327-9.
42. ZELINKOVÁ, Olga. *Poruchy učení: specifické vývojové poruchy čtení, psaní a dalších školních dovedností*. 10., zcela přeprac. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2003. 264 s. ISBN 80-7178-800-7.

Projekt ukazuje hrubé nepochopení základních principů výzkumu. Hypotézy nejsou správně sestavené, operacionalizace a konceptualizace

nedává smysl. Vyřešila jste výzkum tak, že respondentům kladete výzkumné otázky. V žádném případě nedoporučuji projekt realizovat. Dotazník napovídá, že 1,5 hodiny, které jsme ve výuce věnovali principům sestavení dotazníku, bylo zcela zbytečným časem – dalo by se podle něj vyučovat, jak to nemá vypadat.